

สระ

หน่วยเสียงสระ

1. สระเดี่ยว ภาษาลาวทั้ง 6 ภาษามีสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง แบ่งเป็น เสียงสั้น 9 หน่วยเสียง และเสียงยาว 9 หน่วยเสียงดังนี้

	หน้า		กลาง		หลัง	
สูง	i	i:	ɨ	ɨ:	u	u:
กลาง	e	e:	ə	ə:	o	o:
ต่ำ	ɛ	ɛ:	a	a:	ɔ	ɔ:

ภาพที่ 23 : แผนภูมิแสดงหน่วยเสียงสระของภาษาลาวใต้ ลาวเวียง ลาวครั้ง ลาวแจ้ว ลาวหวาน และลาวไซ่ง

ดังตัวอย่างเช่น

	ใต้	เวียง	ครั้ง	แจ้ว	หวาน	ไซ่ง	ความหมาย
/i/	kin ²³²	kin ²³²	kin ²³²	kin ³⁴³	kin ³³	kin ¹⁴	"กิน"
/i:/	fi: ²⁴	fi: ²⁴	fi: ³²⁴	fi: ²⁴	fi: ²⁴	fi: ¹⁴	"ผี"
/e/	pet ³³	pet ⁴⁴	pet ³³	pet ³³	pet ³³	pet ³⁵	"เปิด"
/e:/	phe:ŋ ²³²	phe:ŋ ²³²	phe:ŋ ²³²	phe:ŋ ³⁴³	phe:ŋ ³³	phe:ŋ ³⁴³	"เพลง"
/ɛ/	kɛɽ ³³	kɛɽ ⁴⁴	kɛɽ ³³	kɛɽ ³³	kɛɽ ³³	kɛɽ ³⁵	"แกะ"
/ɛ:/	khɛ:n ²⁴	khɛ:n ²⁴	khɛ:n ³²⁴	khɛ:n ²⁴	khɛ:n ²⁴	khɛ:n ¹⁴	"แขน"
/a/	phan ²³²	phan ²³²	phan ²³²	phan ³⁴³	phan ³³	pan ³⁴³	"กัน"

	ไต	เวียง	ครั้ง	แจ้ว	พวน	โข่ง	ความหมาย
/a:/	wa: ²³²	wa: ²³²	wa: ²³²	wa: ³⁴³	wa: ³³	wa: ³⁴³	"วา"
/ə/	ŋən ²³²	ŋən ²³²	ŋən ²³²	ŋən ³⁴³	ŋən ³³	ŋən ³⁴³	"เงิน"
/ə:/	kə:t ²²	kə:t ⁴⁴	kə:t ⁴⁵⁴	kə:t ⁴⁵⁴	kə:t ²²	kə:t ³⁵	"เกิด"
/ɛ:/	tɛŋ ²³²	tɛŋ ²³²	tɛŋ ²³²	tɛŋ ³⁴³	tɛŋ ³³	tɛŋ ¹⁴	"ตั้ง"
/ɛ:/	mɛ: ²³²	mɛ: ²³²	mɛ: ²³²	mɛ: ³⁴³	mɛ: ³³	mɛ: ³⁴³	"มือ"
/u/	khut ³³	khut ⁴³⁴	khut ³³	khut ³³	khut ³³	khut ³⁵	"ชุก"
/u:/	hu: ²³²	hu: ²³²	hu: ²³²	hu: ³⁴³	hu: ³³	hu: ³⁴³	"รู"
/o/	khon ²³²	khon ²³²	khon ²³²	khon ³⁴³	khon ³³	kon ³⁴³	"คน"
/o:/	ŋo: ⁴⁴	ŋo: ⁴⁴	ŋo: ⁴⁴	ŋo: ⁴⁴	ŋo: ²²	ŋo: ³³	"โง่ง"
/ɔ/	kwɔ ³³	kwɔ ⁴⁴	kwɔ ³³	kwɔ ³³	kwɔ ³³	kwɔ ³⁵	"เกาะ"
/ɔ:/	thɔ: ^ŋ ²³²	thɔ: ^ŋ ²³²	thɔ: ^ŋ ²³²	thɔ: ^ŋ ²³²	thɔ: ^ŋ ³³	thɔ: ^ŋ ³⁴³	"ทอง"

2. สระประสม ภาษาลาวไต ลาวครั้ง และลาวแจ้ว มีสระประสม 3 หน่วยเสียงคือ /ua/, /u:a/ และ /i:a/ ซึ่งมีเสียงย่อย 2 เสียงคือ [ia] กับ [i:a] เสียงย่อย 2 เสียงนี้ปรากฏแบบแปรอิสระ ตัวอย่างเช่น

	ไต	ครั้ง	แจ้ว	ความหมาย
/ua/	khuan ²⁴	khuan ³²⁴	khuan ²⁴	"ขวัญ"
/u:a/	khuan ²⁴	khuan ³²⁴	khuan ²⁴	"ชวาน"
/i:a/	ni: ^a ⁴² nia ⁴²	ni: ^a ^{45?} nia ^{45?}	ni: ^a ^{45?} ni: ^a ^{45?}	"เนื้อ"

สำหรับภาษาลาวเวียงและลาวพวน มีสระประสม 3 หน่วยเสียงคือ /u:a, i:a, ɛ:a/ ส่วนภาษาโข่งมี 4 หน่วยเสียงโดยเพิ่ม /ət/ อีกหนึ่งหน่วยเสียง ตัวอย่างเช่น

	เวียง	พวน	โข่ง	ความหมาย
/u:a/	phu: ^a ²⁴	phu: ^a ²⁴	phu: ^a ¹⁴	"ผ้า"
/i:a/	mi: ^a ²³²	mi: ^a ³³	mi: ^a ³⁴³	"เมีย"
/ɛ:a/	li: ^a ^ŋ ²⁴	li: ^a ^ŋ ²⁴	li: ^a ^ŋ ¹⁴	"เหลียง"
/ət/	-	-	cə: ^ɛ ¹⁴	"ใจ"

ส่วนเรื่องความสั้นยาวของเสียงสระนั้น สระเสียงสั้นของแต่ละภาษามีความยาวไม่เท่ากัน ภาษาลาวใต้ ลาวเวียง ลาวครึ่ง ลาวแฉว และลาวพวนมีสระเสียงสั้นที่มีความยาวเท่า ๆ กัน แต่สระเสียงสั้นของภาษาลาวโห่งค่อนข้างยาวกว่า ส่วนความยาวของสระเสียงยาวในแต่ละภาษามีความสั้นยาวแตกต่างกันน้อยมาก

อนึ่งผู้บอกภาษาทุกภาษามักจะออกเสียงสระเสียงยาว เป็นสระเสียงยาวที่ค่อนข้างสั้น ในกรณีที่ถูกทั่วไป คือไม่ได้ออกเสียงเปรียบเทียบกับคำที่มีสระเสียงสั้นที่เป็นคู่สั้น-ยาวกัน เช่น สระ / u:a/ ซึ่งเป็นสระเสียงยาว แต่ผู้บอกภาษามักจะออกเสียงเป็นเสียงที่ค่อนข้างสั้นเวลาพูดทั่ว ๆ ไป เช่น "ชวาน" ออกเป็น [xhu'an²⁴] แต่เมื่อให้คำ "ชวาน" คู่กับ "ชวัญ" ซึ่งเป็นเสียงสั้น ผู้บอกภาษาจะออกเสียง "ชวาน" เป็น [xhu:an²⁴]

เปรียบเทียบสระ

1. สระที่เหมือนกันในทุกภาษา

	ใต้	เวียง	ครึ่ง	แฉว	พวน	โห่ง	ความหมาย
/i/	kin ²³²	kin ²³²	kin ²³²	kin ³⁴³	kin ³³	kin ¹⁴	"กิน"
	li ²³²	li ²³²	li ²³²	li ³⁴³	li ³³	li ³⁴³	"ลิง"
	khin ²⁴	khin ²⁴	khin ³²⁴	khin ²⁴	khin ²⁴	khin ¹⁴	"ชิง"
/i:/	wi: ²³²	wi: ²³²	wi: ²³²	wi: ³⁴³	wi: ³³	wi: ³⁴³	"พิค"
	si: ⁴²	si: ⁴²	si: ^{45?}	si: ^{45?}	si: ^{45?}	si: ⁴²	"ชี"
	si: ²⁴	si: ²⁴	si: ³²⁴	si: ²⁴	si: ²⁴	si: ¹⁴	"ลี"
/e/	bet ³³	bet ⁴⁴	bet ³³	bet ³³	bet ³³	bet ³⁵	"เบ็ค"
	pet ³³	pet ⁴⁴	pet ³³	pet ³³	pet ³³	pet ³⁵	"เป็ค"
	cet ³³	cet ⁴⁴	cet ³³	cet ³³	cet ³³	cet ³⁵	"เจ็ค"
/e:/	se: ²³²	se: ²³²	se: ²³²	se: ³⁴³	se: ³³	se: ³⁴³	"เซ"
	phe:n ²³²	phe:n ²³²	phe:n ²³²	phe:n ³⁴³	phe:n ³³	pe:n ³⁴³	"เพล"
	se:k ²²	se:k ⁴⁴	se:k ⁴⁵⁴	se:k ⁴⁵⁴	se:k ²²	se:k ³⁵	"เสก"

	ใต้	เวียง	ศรี	แก้ว	พวน	โขง	ความหมาย
/ɛʔ/	keʔ ³³	keʔ ⁴⁴	keʔ ³³	keʔ ³³	keʔ ³³	keʔ ³⁵	"แกะ"
	pheʔ ³³	pheʔ ⁴⁴	pheʔ ³³	pheʔ ³³	pheʔ ³³	pheʔ ³³	"แพะ"
	khɛŋ ²⁴	khɛŋ ²⁴	khɛŋ ³²⁴	khɛŋ ²⁴	khɛŋ ²⁴	khɛŋ ¹⁴	"แข็ง"
/ɛ:/	khɛ:n ²⁴	khɛ:n ²⁴	khɛ:n ³²⁴	khɛ:n ²⁴	khɛ:n ²⁴	khɛ:n ¹⁴	"แขน"
	dɛ:ŋ ²⁴	dɛ:ŋ ²⁴	dɛ:ŋ ²³²	dɛ:ŋ ³⁴³	dɛ:ŋ ³³	dɛ:ŋ ¹⁴	"แดง"
	sɛ: ⁴⁴	sɛ: ⁴⁴	sɛ: ⁴⁴	sɛ: ⁴⁴	sɛ: ²²	sɛ: ³³	"แซ่"
/ɛ̃:/	tɛ̃ŋ ²³²	tɛ̃ŋ ²³²	tɛ̃ŋ ²³²	tɛ̃ŋ ³⁴³	tɛ̃ŋ ³³	tɛ̃ŋ ¹⁴	"ตั้ง"
	khɛ̃n ^{22?}	khɛ̃n ^{22?}	khɛ̃n ^{342?}	khɛ̃n ^{42?}	khɛ̃n ^{45?}	khɛ̃n ^{22?}	"ขึ้น"
	thɛ̃p ³³	thɛ̃p ⁴⁴	thɛ̃p ⁴⁴	thɛ̃p ³³	thɛ̃p ³³	thɛ̃p ³³	"ทียบ"
/ɛ̃:/	mɛ̃: ²³²	mɛ̃: ²³²	mɛ̃: ²³²	mɛ̃: ³⁴³	mɛ̃: ³³	mɛ̃: ³⁴³	"มือ"
	khɛ̃:n ^{2*2}	khɛ̃:n ²³²	khɛ̃:n ²³²	khɛ̃:n ³⁴³	khɛ̃:n ³³	khɛ̃:n ³⁴³	"คืน"
	lɛ̃:m ²³²	lɛ̃:m ²³²	lɛ̃:m ²³²	lɛ̃:m ³⁴³	lɛ̃:m ³³	lɛ̃:m ³⁴³	"ลิ้ม"
/ə/	ŋən ²³²	ŋən ²³²	ŋən ²³²	ŋən ³⁴³	ŋən ³³	ŋən ³⁴³	"เงิน"
	bəŋ ⁴⁴	bəŋ ⁴⁴	bəŋ ⁴⁴	bəŋ ⁴⁴	bəŋ ²²	bəŋ ³⁵	"เบ้ง"
	phəŋ ^{22?}	phəŋ ^{22?}	phəŋ ^{342?}	phəŋ ^{42?}	phəŋ ^{45?}	phəŋ ^{22?}	"ผึ้ง"
/ə:/	kə:t ²¹	kə:t ⁴⁴	kə:t ⁴⁵⁴	kə:t ⁴⁵⁴	kə:t ²²	kə:t ³⁵	"เกิด"
	pə:t ²¹	pə:t ⁴⁴	pə:t ⁴⁵⁴	pə:t ⁴⁵⁴	pə:t ²²	pə:t ³⁵	"เปิด"
	cə:m ²³²	cə:m ²³²	cə:m ⁴⁵²	cə:m ⁴⁴³	cə:m ³³	cə:m ¹⁴	"เจิม"
/a/	kat ³³	kat ⁴⁴	kat ³³	kat ³³	kat ³³	kat ³⁵	"กัด"
	khap ³³	khap ⁴⁴	khap ³³	khap ³³	khap ³³	khap ³⁵	"ขับ"
	khan ²⁴	khan ²⁴	khan ³²⁴	khan ²⁴	khan ²⁴	khan ¹⁴	"ขัน"
/a:/	ka: ²³²	ka: ²³²	ka: ²³²	ka: ³⁴³	ka: ³³	ka: ¹⁴	"กา"
	pa: ²³²	pa: ²³²	pa: ²³²	pa: ³⁴³	pa: ³³	pa: ¹⁴	"ปลา"
	kha: ²⁴	kha: ²⁴	kha: ³²⁴	kha: ²⁴	ha: ²⁴	kha: ¹⁴	"ชา"

	ใต้	เวียง	ครั้ง	แกว	ทวน	โฉบ	ความหมาย
/u/	khut ³³	khut ⁴⁴	khut ³³	khut ³³	khut ³³	khut ³⁵	"ขุก"
	suk ³³	suk ⁴⁴	suk ³³	suk ³³	suk ³³	suk ³⁵	"สุก"
	suŋ ²³²	suŋ ²³²	suŋ ²³²	suŋ ³⁴³	suŋ ³³	suŋ ³⁴³	"ซุง"
/u:/	hu: ²³²	hu: ²³²	hu: ²³²	hu: ³⁴³	hu: ³³	hu: ¹⁴	"หู"
	hu: ²³²	hu: ²³²	hu: ²³²	hu: ³⁴³	hu: ³³	hu: ³⁴³	"หู่"
	hu: ²⁴	hu: ²⁴	hu: ³²⁴	hu: ²⁴	hu: ²⁴	hu: ¹⁴	"หู้"
/o/	con ²³²	con ²³²	con ²³²	con ³⁴³	con ³³	con ¹⁴	"จน"
	khon ²³²	khon ²³²	khon ²³²	khon ³⁴³	khon ³³	kon ³⁴³	"คน"
	khon ²⁴	khon ²⁴	khon ³²⁴	khon ²⁴	hon ²⁴	khon ¹⁴	"ขน"
/o:/	ko:ŋ ²³²	ko:ŋ ²³²	ko:ŋ ²³²	ko:ŋ ³⁴³	ko:ŋ ³³	ko:ŋ ¹⁴	"โคง"
	lo:ŋ ²³²	lo:ŋ ²³²	lo:ŋ ²³²	lo:ŋ ³⁴³	lo:ŋ ³³	lo:ŋ ³⁴³	"โลง"
	po:n ²³²	po:n ²³²	po:n ²³²	po:n ³⁴³	po:n ³³	po:n ³⁴³	"โยน"
/o/	kwɔ̃ ³³	kwɔ̃ ⁴⁴	kwɔ̃ ³³	kwɔ̃ ³³	kwɔ̃ ³³	kwɔ̃ ³⁵	"เกาะ"
	kwɔ̃ ⁴⁴	kwɔ̃ ⁴⁴	kwɔ̃ ⁴⁴	kwɔ̃ ⁴⁴	kwɔ̃ ²²	kwɔ̃ ³⁵	"กลอง"
	swɔ̃ ⁴⁴	swɔ̃ ⁴⁴	swɔ̃ ⁴⁴	swɔ̃ ⁴⁴	swɔ̃ ²²	swɔ̃ ³⁵	"ส่อง"
/ɔ:/	kwɔ: ²⁴	kwɔ: ²⁴	kwɔ: ³²⁴	kwɔ: ²⁴	kwɔ: ²⁴	kwɔ: ¹⁴	"ขอ"
	kwɔ:n ²³²	kwɔ:n ²³²	kwɔ:n ²³²	kwɔ:n ³⁴³	kwɔ:n ³³	kwɔ:n ³⁴³	"นอน"
	kwɔ: ²³²	kwɔ: ²³²	kwɔ: ²³²	kwɔ: ³⁴³	kwɔ: ³³	kwɔ: ¹⁴	"ปอ"
/i:a/	si:an ²⁴	si:an ²⁴	si:an ³²⁴	si:an ²⁴	si:an ²⁴	si:an ¹⁴	"เสียง"
	ti:an ²³²	ti:an ²³²	ti:an ²³²	ti:an ³⁴³	ti:an ³³	ti:an ¹⁴	"เตียง"
	khi:an ²⁴	khi:an ²⁴	khi:an ³²⁴	khi:an ²⁴	khi:an ²⁴	khi:an ¹⁴	"เขียง"
/u:a/	ku:an ²³²	ku:an ²³²	ku:an ²³²	ku:an ³⁴³	ku:an ³³	ku:an ¹⁴	"กวน"
	hu:a ²³²	hu:a ²³²	hu:a ²³²	hu:a ³⁴³	hu:a ³³	hu:a ³⁴³	"หัว"
	hu:a ²⁴	hu:a ²⁴	hu:a ³²⁴	hu:a ²⁴	hu:a ²⁴	hu:a ¹⁴	"หัว"

2. สระที่มี ความแตกต่าง

2.1 สระในภาษาลาวโซ่ง ลาวทวน และลาวเวียง เป็น /ɿ:a /
ภาษาลาวใต้ ลาวครั่ง และลาวแจ้วเป็น /i:a / เช่น

ใต้	เวียง	ครั่ง	แจ้ว	ทวน	โซ่ง	ความหมาย
li:aŋ ²⁴	lɿ:aŋ ²⁴	li:aŋ ³²⁴	li:aŋ ²⁴	lɿ:aŋ ²⁴	lɿ:aŋ ¹⁴	"เหลือ"
ni:a ⁴²	nɿ:a ⁴²	ni:a ^{45?}	ni:a ^{45?}	nɿ:a ^{45?}	ŋɿ:a ¹⁴	"เนื้อ"
hi:a ⁴⁴	hɿ:a ⁴⁴	hi:a ⁴⁴	hi:a ⁴⁴	hɿ:a ²²	hɿ:a ³⁵	"เหือง"

2.2 สระของภาษาลาวโซ่งเป็น /əɿ / ลาวทวนเป็น /ə:/ ส่วนภาษา
ลาวใต้ ลาวเวียง ลาวครั่ง และลาวแจ้ว เป็น /a+j / [ai] เช่น

ใต้	เวียง	ครั่ง	แจ้ว	ทวน	โซ่ง	ความหมาย
caj ²³²	caj ²³²	caj ²³²	caj ³⁴³	ce: ³³	ceɿ ¹⁴	"ใจ"
saj ⁴⁴	saj ⁴⁴	saj ⁴⁴	saj ⁴⁴	se: ²²	seɿ ³⁵	"ใส่"
saj ²⁴	saj ²⁴	saj ³²⁴	saj ²⁴	se: ²⁴	seɿ ¹⁴	"ใส่"
phaj ²⁴	phaj ²⁴	phaj ³²⁴	phaj ²⁴	pe: ²⁴	peɿ ¹⁴	"ใคร"

2.3 สระในภาษาทวนเป็น /ə:+j / [ə:i] ภาษาลาวโซ่ง และ
ลาวเวียงเป็น /ɿ:a+j / [i:ai] และภาษาลาวใต้ ลาวครั่ง และลาวแจ้วเป็น
/i:a+j / [i:ai] เช่น

ใต้	เวียง	ครั่ง	แจ้ว	ทวน	โซ่ง	ความหมาย
di:aŋ ²³²	dɿ:aŋ ²³²	di:aŋ ²³²	di:aŋ ³⁴³	de: ³³	lɿ:aŋ ¹⁴	"เดือย"
pi:aŋ ⁴⁴	pɿ:aŋ ⁴⁴	pi:aŋ ⁴⁴	pi:aŋ ⁴⁴	pe: ²²	pɿ:aŋ ³⁵	"เปือย"
mi:aŋ ⁴⁴	mɿ:aŋ ⁴⁴	mi:aŋ ⁴⁴	mi:aŋ ⁴⁴	me: ⁴²	mɿ:aŋ ³³	"เมือย"
li:aŋ ⁴⁴	lɿ:aŋ ⁴⁴	li:aŋ ⁴⁴	li:aŋ ⁴⁴	le: ⁴²	lɿ:aŋ ³³	"เลือย"

2.4 สระของภาษาลาวโซ่ง ลาวทวน และลาวเวียงเป็น /a, a:/
เมื่อพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะควบกล้ำ /kw- /, /khw- / แต่ภาษาลาวใต้ ลาวครั่ง และ
ลาวแจ้ว มีสระเป็น /u a, u a / และมีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว /k, kh / เช่น

ใต้	เวียง	ครั้ง	แจ้ว	หวน	ไซ่ง	ความหมาย
khuan ²⁴	<u>khwan</u> ²⁴	khuan ³²⁴	khuan ²⁴	<u>khwan</u> ²⁴	khwan ¹⁴	"ขวัญ"
khu:an ²⁴	<u>khu:an</u> ²⁴	khu:an ³²⁴	khu:an ²⁴	<u>khwa:n</u> ²⁴	khwa:n ¹⁴	"ขวาน"
khu:am ²³²	<u>khwa:m</u> ²³²	khu:am ²³²	khu:am ³⁴³	<u>khwa:m</u> ³³	kwa:m ¹⁴	"ความ"
ku:aj ²³²	<u>kwa:n</u> ²³²	ku:aj ²³²	ku:aj ³⁴³	<u>kwa:n</u> ³³	kwa:n ¹⁴	"ควาง"

2.5 สระในภาษาลาวไซ่งเป็น /ɛ̃:a + j/ [ɛ̃:ai] ภาษาลาวหวน

ลาวใต้ ลาวเวียง ลาวครั้ง และลาวแจ้ว เป็น /ə:+j/ [ə:i] เช่น

ใต้	เวียง	ครั้ง	แจ้ว	หวน	ไซ่ง	ความหมาย
khə:j ²⁴	khə:j ²⁴	khə:j ³²⁴	khə:j ²⁴	khə:j ²⁴	<u>khɛ̃:aj</u> ¹⁴	"เขย"

2.6 สระในภาษาลาวไซ่ง และลาวหวนเป็น /ɛ:/ ส่วนภาษาลาวใต้

ลาวเวียง ลาวครั้ง และลาวแจ้วเป็น /i:a/ เช่น

ใต้	เวียง	ครั้ง	แจ้ว	หวน	ไซ่ง	ความหมาย
pi:aw ⁴⁴	pi:aw ⁴⁴	pi:aw ⁴⁴	pi:aw ⁴⁴	pi:aw ⁴²	<u>ne:w</u> ³³	"เขี้ยว"

2.7 สระในภาษาลาวหวนเป็น /o:+j/ [o:i] ภาษาลาวไซ่ง ลาวใต้

ลาวเวียง ลาวครั้ง และลาวแจ้วเป็น /u:a+j/ [u:ai], /ua+j/ [uai] เช่น

ใต้	เวียง	ครั้ง	แจ้ว	หวน	ไซ่ง	ความหมาย
ku:aj ⁴²	ku:aj ⁴²	ku:aj ^{45?}	ku:aj ^{45?}	<u>ko:j</u> ^{45?}	ku:aj ^{22?}	"กล้วย"
thuaj ^{22?}	thuaj ^{22?}	thuaj ^{342?}	thuaj ^{42?}	<u>tho:j</u> ^{45?}	thuaj ^{22?}	"ถวย"

จากการเปรียบเทียบของสระในคำร่วมเชื้อสายถึงกล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 หน้า 60-61

ตารางที่ 3 ต่อ)

พยางค์มาตรฐาน		เสียงสระ						หมายเหตุ
อักษร	เสียง	ใ้	เวียง	กริ่ง	แงว	พวน	เซ่ง	
เ-ย	i:a	i:a	i:a	i:a	i:a	i:a	i:a	(1)
เ-ย	i:a+w	i:a+w	i:a+w	i:a+w	i:a+w	<u>ε:w</u>	<u>ε:w</u>	(2.6)
-ว	u:a	u:a	u:a	u:a	u:a	u:a	u:a	(1)
-ว	u:a+j	u:a+j	u:a+j	u:a+j	u:a+j	<u>o:+j</u>	u:a+j	(2.7)
เ-อ	ɛ:a	i:a	<u>ɛ:a</u>	i:a	i:a	<u>ɛ:a</u>	<u>ɛ:a</u>	(2.1)
เ-อ	ɛ:a+j	<u>i:a+j</u>	<u>ɛ:a+j</u>	<u>i:a+j</u>	<u>i:a+j</u>	<u>o:+j</u>	<u>ɛ:a+j</u>	(2.3)